

A libari ev. ref. egyházm. esperesi hivatalá-e

1166-1907

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1901. ÉVI MÁJUS 8-ÁN
SZÉKELYHIDON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.**

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1901.

**AZ ERMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1901. ÉVI MÁJUS 8-ÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJABAN.

1901.

Az
érmelléki ev. reform. egyházmegye

1901-ik május hó 8-án

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Nagy István esperes, Zsigó Endre egyh. m. gondnok
kettős elnöklete alatt

a) *Tanácsbírák:*

Egyházi részről:

Világi részről:

Thamássy Lajos e. főjegyző	Konrád László v. főjegyző
Vecsey Sándor	Fényes Endre
Szathmári Sándor	Fráter Zoltán
Marjai Péter	
Bányai László	Babós János v. j.

As egyes egyházak képviselőiben:

Albis: Kalas István l., Pál József g., Máré József pr.
Álmosd: Szücs Béla l., Fráter Zoltán pr.
Alsó-Ábrány: Szabó József l. Kovács Lajos g.
Apát-Keresztur: Csuka Ferencz l. Lente Miklós t.
5. Asszonyvására: Vecsey Sándor l., Póka Ferencz g.
Bagamér: Bányai László l., Silye Dániel g.

- Bályok: Molnár Mihály l. Papp Mihály g.
 Bogyoszló:
 B.-Diószeg: Papp Gusztáv l. Várdai Sándor g. Szücs
 József pr.
10. B.-Félegyháza: Végh Lajos l.
 Csokaly: Simon Elek l.
 Ér-Adony: Jakab József l.
 Ér-Keserü:
 Ér-Köbölkut: Torma Károly l., Czapp Sándor p.
15. Ér-Mihályfalva: Szathmári Sándor l.
 Ér-Olaszi: Thamássy Lajos l. Steimecz András g.
 Ér-Semjén:
 Ér-Tarcsa: Molnár József l. Aszalos István g.
 F.-Ábrány:
20. G.-Petri:
 M.-Petri: Veres Ferencz g.
 H.-K.-Sz.-Miklós: Ifj. Szabó József l. Istvándi Lajos g.
 H.-K.-Sz.-Imre: Nagy István l.
 Kokad: Csontos László l. Vida Mihály g.
25. Kécz: Balog Imre l. Tóth Mihály g.
 K.-Kereki: Balajti János g.
 Kóly: Szentkirályi Károly l. Katona József g.
 Margitta: Balogh Ferencz l. Török István főgondn.
 Micske: Rác Lajos l. Füzessy Endre k.
30. N.-Léta: Marjai Péter l.
 Ottomány: Szabó Mihály l. Mészáros Sándor g.
 Piskolt: Ablonczy József l. Erdélyi Gábor
 Poklostelek: Könyves Tóth Sámuel l. Buda Mihály g.
 Szalacs: Nagy Imre l. Albert József g.
35. Székelyhid: Szabó József l. Pozsgay Károly k.
 Szentjobb: Bán Sándor l., Nagy Károly g.
 Széplak: Bódvas József k.
 Tóti:
 Új-Léta: Lénárt Péter l. Szebenyi Ambrus.
40. Vajda: Magyar Gábor l. Kocsis Miklós g.

c) *A tanítói kar képviselőiben:*

Hajdu József t. e. elnök, Debreczeni Ferencz, Erdélyi Gyula s több tanító.

Nagy István esperes Istenhez emelt buzgó imával a gyűlést megnyitván, a jelenlevők irattak fel. E szerint jelen volt az elnökség és tanácsbírói kar egy világi tanácsbíró kivételével, ugyszintén betegsége folytán nem lehetett jelen az egyházi aljegyző. A 39 anya-egyházból lelkésze és küldöttei által képviselve volt 25 egyház, csak lelkésze által volt képviselve 6 egyház, csak gondnoka által 3 egyház, sem lelkésze sem gondnoka által nem képviseltette magát 6 egyház, végül képviselve volt az egy leány egyházunk is gondnoka által. A meg nem jelent 8 lelkész közül betegség folytán volt távol 3, hivatalos szolgálat teljesítése miatt 1. A többi, nevezetesen a Bogyoszlói, Felső-Ábrányi Tóti és G.-Petri lelkészek s a képviselőt nem küldött 12 egyház ellenében a törvényes eljárás alkalmazására az esperesi hivatal a régi határozat alapján utasítva van.

1. sz. A gyűlés megnyitvatván, felolvassa jelentését nagytiszt. esperes ur az 1900. évi szeptember hó 26-ától a mai napig tett elnöki intézkedésekről.

A felolvasott esperesi jelentés tudomásul vétetik, a benne foglalt elnöki intézkedések helybenhagyatnak és megerősítetnek. A jelentés pedig kinyomatni rendeltetik e j.-könyvben.

Esperesi jelentés

az érmelléki ev. ref. egyházmegyében az 1900. utolsó és az 1901. első negyedében tett elnöki intézkedésekről.

Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegyei közgyűlés!

A XX-ik század bölcsője nemcsak egy ujonnan született esztendő, hanem koporsót is hozott magával, néhai Bajza Antal álmosdi lelkész atyánkfiának koporsóját, ki 44 éves lelkipásztorkodás után a mult év utolsó éjszakáján, az éjféli csendes órájában hunyt el, a róla való kegyeletes megemlékezést hagyván hátra maga után, nekünk testvéreknek.

Elnöki intézkedéseim ezek:

1. Tiszteletes Bereczky László IV-ed éves hittanhallgató atyafit, a diószegi egyházban a lelkészi szolgálatok végezhetésére felhatalmaztam.

2. A Hódmező-Vásárhelyen tartott egyetemes lelkészi értekezleten több lelkész-társammal együtt megjelentem.

3. Kiskerekii lelkész atyánkfiának igazolványt adtam arról, hogy ezen egyházban éveken át segédlelkészi állomás rendszeresített és hogy épen ebből kifolyólag Tiszteletes Lengyel Pál segédlelkész atyánkfiát ottan a lelkészi szolgálatok végeztetésére felhatalmaztam.

4. A kiskerekii, szentmiklósi, tóti és szentjobbi egyházi tartozások végrehajtását, az illetékes főszolgabírói hivataloknál kérelmeztem.

5. A fellebbezett ügyeket az egyházkerületre fölterjesztettem.

6. Az egyházi felsőbb és ministeri rendeleteket közlöttem.

7. Az egyházmegye részvét és köszönő iratait az illetékes helyekre megküldtem.

8. Lente Miklós okleveles tanítót, Apát-Kereszturon rendes tanítóul, vallástani vizsga mellett, megerősítettem.

9. 800 korona ref. segély-egyleti adományt: Olaszi, Alsó-Ábrány, Monus-Petri, Keresztur és Ér-adonyi egyházaknak elküldtem.

10. 1200 korona országos gyámintézeti segélyt, két özvegy és két árvának kézbesíttem és számadásomat fölterjesztettem.

11. A rendkívüli államsegélyt, Bán Sándor lelkész, Gellért Ignác és Szebeni József tanító társaimnak elküldtem.

12. A baldácsi alapítvány évi osztalékát 90 kor. 80 fillért gyámintézetünk pénztárába beszolgáltattam.

13. Az álmosdi lelkészi szolgálatot a szomszéd lelkészek köszönetre méltó buzgósággal teljesítvén, a lelkészi állomás betöltésére nézve a szükséges intézkedéseket elrendeltem.

14. Az országos gyámintézet segélyzettjeinek jegyzékét és ezzel együtt néhai Bajza Antal lelkésztársunk özvegyének kérvényét fölterjesztettem.

15. Több egyházaknak új építkezési tartozásaiknak törlesztését véleményeztem, a kérvényekre hozott végzést megküldtem.

16. Álmosdon, a meghívás útján egyhangulag megválasztott Tiszteletes Szücs Béla lelkész atyánkfiát, a lel-

készi állomás elfogadására felhatalmaztam, hivatalába ünnepelesen beiktattam.

17. A nagyváradai tanítóképezde érdekében tartott gyűlésre a nagybizottság tagjait meghívtam és a gyűlésen megjelentem.

18. A poklosteleki egyháznak, adósságai átforgatására Tekintetes gondnok urral 6000 korona kölcsön felvételét engedélyeztük és engedélyünket felsőbb helyen is megerősíttettem.

19. A népiskolai tanterv revisió tárgyában kelt püspöki felhívást és a királyi tanfelügyelőségnek több iskoláinkra vonatkozó észrevételeit, a tanügyi bizottsághoz áttettem.

20. 1530 korona rendes államsegélyből 1070 koronát gyámintézetünk pénztárába 120 kor. Thamássy Lajos főjegyző, 80—80 koronát K. Szabó József, Bán Sándor és Csuka Ferencz lelkészeknek, 100 koronát pedig a Mónuspetrii ev. ref. leányegyháznak juttattam.

21. Poklosteleki egyháznak volt lelkésze ellen beadott fegyelmi keresetét, illetékes esperesnek megküldtem.

Ennyit láttam szükségesnek a Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegyei közgyűlésnek fél év alatt tett intézkedéseimből jelenteni, kérvén ezeknek helybenhagyó tudomásul vételét, illetőleg megerősítését, azt csatolván még záradékul ezekhez, hogy valamint a halál által okozott veszteség felemlítésével kezdtem jelentésemet, ugyan azzal végzem be is, midőn néhai Váradai Soma tiszti ügyész haláláról megemlékezem és azt is jegyzőkönyvünkben feljegyeztetni kérem.

Mély tisztelettel vagyok H.-K.-Szent-Imrén május 5. 1901.

A Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegyei közgyűlésnek

alázatos szolgája

Nagy István s. k.

esperes.

Az esperesi jelentésből őszinte fájdalommal veszi tudomásul a közgyűlés egyházmegyénket egyik legidősebb lelkipásztorának Bajza Antal álmosdi lelkésznek — és egyik buzgó világi tanácsbírájának, ki ugy is mint ügyész, gyá-

moldai, ügyvéd, világi aljegyző több éven át hiven, odaadással szolgálta egyházmegyénket, Várad Soma székelyhidi ügyvédnek elhalálozásával ért kettős veszteséget, s elhatározta, hogy a két különböző téren bár, de hasonló szerénységgel, hűséggel és feddhetetlenséggel munkálkodott férfinak neve és emléke e jegyzőkönyv lapjain megörökítették.

2. sz. Egyházmegyei tisztii ügyész elhalálozása folytán e hivatali állás sürgős betöltése lévén szükségessé, e hivatalnak ideiglenes betöltésére tek. dr. Babós János v. j. ur kéretett fel közgyűlés által, tekintettel az általános tisztújításnak közelségére, — ki is e felhívásnak készséggel engedve, a reá bízott e. tisztii ügyészséget elfogadta.

3. sz. Tárgyalás alá vétetett a nagy-szebeni ev. ref. egyh. m. 1900. oct. 9. Magyar Lapádon tartott közgyűlésének 26. sz. jkönyvi kivonatában pártoló hozzájárulás végett megküldött indítványa, hogy a reformáció emléknapjának urvacsora osztás-al egybekötött egyházi ünneppé nyilvánítása végett kérestessék meg a legközelebb összeülő zsinat.

Közgyűlés nem tarthatván hitelveinkkel meg egyeztethetőnek újabb egyházi ünnepeknek felállítását, miután meglevő ünnepeink a váltság munkájánál isteni tényeit mind magokban foglalják, ezeken kívül pedig más a mi egyházi ünneplésünknek tárgya nem lehet, — bár a leghatározottabban óhajtja nevezett emléknapnak egyházunk általi megünneplését, de azt egyházi ünneppé emelni és urvacsora osztással összekötni helyesnek nem tartja, s így az indítványhoz pártolásával nem járul.

4. sz. Tárgyalás alá vétetett a főtiszt. tiszántuli ev. ref. egyházkerület 1900. nov. hóban tartott közgyűlésének 229. számában foglalt határozata által az egyházmegyékhez hozzászólás végett megküldött javaslata az esperesi karnak a lelkészi nyugintézet felállítása tárgyában.

Egyházmegyénk volt az első, mely már 1895-ben beterjesztett memorandumában kérte

a főtszt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a már halaszthatlanná lett lelkészi nyugintézet felállításáról a főtszt. conventtel együtt sürgősen intézkedjék. Ez idő óta is több ízben megújította ezen kérelmét, de fájdalom sikertelenül. Igen természetes tehát, hogy egyházmegyénk a legnagyobb örömmel látja azon mozgalmat mely a lelkészi nyugintézet felállítása ügyében legujabban megindult az intéző körök között. Mindamellett tekintettel arra, hogy a főtszt. Convent csak most küldött ki egy bizottságot az előttünk levő javaslat átvizsgálására, ez alkalommal nem bocsátkozik közgyűlés e javaslat feletti vélemény nyilvánításba, megvárja a főtszt. conventi bizottságnak arra készítendő véleményét.

5. sz. Olvastatott a székelyhidi ev. ref. egyház presbyteriumának közgyűléshez beterjesztett kérvénye a kiskágyai ev. ref. líókegyház egyházi megadóztatása tárgyában, a hozzácsatolt 2 db melléklettel.

Tekintve azt, hogy e fiók egyháznak az anyaegyházhozi viszonya, joga és kötelessége még ma is szabályozatlanok teljesen, — ezeknek rendezésével együttesen az egyházi adókötelettség megállapítására egyházi törvényünk 12. §-a értelmében az egyhm. bíróságot hívja fel közgyűlés.

E felhívás folytán tek. Fényes Endre egyh. m. t. bíró ur önként felajánlotta magát, hogy ő tek. Babós János egyh. m. ügyész urral ezen ügyet rendezni fogja.

Közgyűlés ez önkéntes ajánlatot köszönettel veszi s felkéri nevezetteket jelentésüknek az öszi közgyűlés elé terjesztésére.

6. sz. Esperes ur beterjeszti az álmosdi lelkész választásra vonatkozó összes ügyiratokat.

A beterjesztett ügyiratok teljesen rendben találtatván, tisz. Szücs Béla volt n.-létaí segédlelkésznek meghívás útján megválasztását örömmel veszi tudomásul közgyűlés, megválasztott s

hivatali állását már rendszeresen elfoglalt lelkészt az egyházmegyébe bekebelezi s utasítja úgy lelkészt mint a választó egyházat a bekebelezési díjaknak az egyházmegye pénztárába befizetésére.

Ezután esperes ur bemutatván közgyűlésnek a megválasztott ifju lelkészt, az a közgyűlés színe előtt tartott szép beszédében ismét ünnepélyesen elkötelezte magát lelkészi hivatalának s abból kifolyó minden kötelességeinek hű és pontos teljesítésére s kérte e tekintetben részére az egyházmegye támogatását. Biztosítván erről ifju lelkész-társunkat válaszában esperes ur, Istennek szent segedelmét, áldását kéri munkálkodására.

7. sz. Tárgyalás alá vétetett Szabó József alsó-ábrányi ev. ref. lelkésznek közgyűléshez beterjesztett kérvénye, melyben tekintettel a monus-petrii leány-egyháznál ez ideig is szenvedett fizetés csonkulására, s e szegény egyháznak az egész lelkészi fizetés alóli felmentésére a jövőben és a szórványokban még ma is gondozás nélkül levő ev. ref. hivekre, arra kéri közgyűlést, hogy kérelmezzon ujabban mellette missiói segélyezést. — Addig pedig míg ennek kellő eredménye lenne, engedje meg — szemben az 1900. évi őszi közgyűlés 4-ik szám alatti határozatával, hogy a monus-petrii egyház tagjaira vettessék ki a meglevő kulcs szerint a lelkészi fizetésnek azon részére, melyet eddig is személyesen viseltek az egyháztagok, a legszegényebbekre nézve az eddigi fizetés követeléséről a missiói segély megnyeréséig is önként lemondván lelkész.

Kérelmező lelkész kérésének első részét, melyben a missiói segély elnyerésére újabb feltérjesztését kéri, közgyűlés teljesíti. Azonban azt nem teheti, hogy a legközelebbi együttes megállapodással szemben e missiói segély megnyeréséig megengedje lelkésznek eddigi fizetésének követelését a monuspetri-i leány-egyház tagjaitól. Azonban valamit hivatolt határozatával csak könnyíteni kívánt közgyűlés az egyháztagok egyházi terhén, de nem akarta azokat teljesen fel is menteni minden egyházi adó viselése alól, természetesen, hogy ha elengedi lelkész ama bele-

egyezésével szentesített egyházmegyei határozat szerint a mónuspetriek által eddig fizetni tartozott fizetési fix összeget, s így annak fizetése alól a mónuspetrii ev. ref. egyház tagjai felszabadulnak, de mint ev. ref. egyháztagok továbbra is tartoznak egyházadót fizetni lelkészök részére, mely azonban a törvényes gyakorlat szerint csak felényi lehet mint az anyaegyházban lakó hasonló birtokviszonyu egyháztagok adója.

Annálfogva utasítja kérelmező lelkészt és a mónuspetrii ev. ref. egyházi előljáróságot, hogy ezen alapon eszközöljék Mónuspetriben az egyházi adókivetést, s az egyháztagok annak megfelelőleg fizessék tartozásukat.

Önként értetvén, hogy a teljesen szegényekre nézve kiterjesztendő a lelkész által e kérvényében is hangoztatott egyházi adómentesség.

8. sz. Tárgyaltatott ugyancsak Szabó József alsó-ábrányi lelkésznek kérvénye, melyben előadja, hogy az 1900. évi őszi egyh. m. közgyűlés 4-ik sz. határozata és arra tett ígérete szerint, miután a fuvar átalányt megnyerte novemberben — minden vasárnap délután megjelent Mónuspetriben istenitisztelet tartás végett, kivéve egy közvasárnapot és karácson első napjának délutánját, de isteni tiszteletet egyszer sem tarthatott sem az adventi napokban, de még a keresztyénség hazánkban lett elterjedésének 900. évfordulója alkalmából decz. 30-ra kitűzött időben sem. És a presbyterium ki is nyilatkoztatta, hogy délután hiába is megyen, mert akkor már nem mennek templomba.

Azon kéréssel járul tehát közgyűlés elé, hogy ily körülmények között fentartandónak látja-e a fenti határozatot, vagy más időt jelöl ki az istenitisztelet tartására.

Tekintettel a két egyházközség közelségére, s tekintettel a nyert fuvar átalányra, mely épen e célra adatott, az isteni tiszteletnek Mónuspetriben vasárnap délután tartására vonatkozó 1900. évi határozatot hatályon kívül helyezi közgyűlés s felhívja alsó ábrányi lelkészt, hogy elvégezvén vasárnap reggel elébb Ábrányban az istenitiszteletet menjen azonnal Pétribe s vé-

gezze el ott is még délelőtt az istenitiszteletet. És e kötelességét igyekezzék lelkész még az őszi és téli vasárnapon is amennyire az idő viszonyosságai azt megengedik lehetőleg hiven teljesíteni.

9. sz. Olvasatott Füzessy Endre micskei ev. ref. tanító kérvénye, melyben előadja, hogy bár a micskei tanítói fizetés a kántori fizetéstől legközelebb el lett különítve, s mindkettő külön fizetési levélen kiállítva: egyházkerületileg megerősítetett, mindennek daczára a Nagymélt. vall. és közokt. miniszterium által nem ez új, hanem a régi fizetés levél szerint lett a tanítói nyugdíj-illetmény részére megállapítva. Kéri tehát közgyűlést, hogy a nyugdíj illetménynek részére törvényszerinti helyes megállapítására egyházi legfőbb hatóságaink útján a kellő lépéseket a Nagymélt. vall. és közoktatásügyi miniszteriumnál megtenni kegyesen méltóztassék.

Közgyűlés kérelmező kérvényét további lépések megtétele végett a főtiszt. egyházkerületre pártolólág felterjeszti.

10. sz. Tárgyaltatott a N.-léta egyháztanács 1901. márcz. 24. tartott ülési jegyzőkönyvének 3-ik és 5-ik sz. kivonata.

A 3-ik számú kivonat szerint elhatározza egyháztanács, hogy Fiók Albert és Szathmári Sámuel leánytanítók személyéhez kötött s 1898. szept. 1-én tartott egyháztanács ülés 5-ik számú határozatával megjavított és állandósított két leány tanítói fizetésnek megfelelő új fizetés levelek készíttessenek s azok felső megerősítés végett terjesszessenek fel az egyh. m. közgyűlésre.

Az 5-ik számú kivonat szerint pedig elhatározza egyháztanács több egyháztag jogosnak és helyesnek talált kérelmére, hogy az egyházi közszolgálmányok pénzzel váltassanak meg az egyháztagok által, hozzá adatván ezen közszükségleti összeghez a legátus részére fizetendő 10 frt is, mely eddig szintén házanként szedetett össze az egyházfiak által. Ekként az összes szükséglet 315 forintban megállapított, mely 715 adófizető egyháztag között a következő adókulcs szerint vetendő ki: 1. Egész egyházi adó $2\frac{1}{2}$ véka után = 65 kr; 2. 2 véka után = 45 kr; 3. $1\frac{1}{2}$ véka után = 35 kr; 4. 1 véka után 20 kr, fizetendő.

Miután egyháztanácsnak mindkét beterjesztett jegyzőkönyvi kivonatában foglalt felterjesztését a N.-létai egyházközségi közgyűlés 1901. márcz. 24. tartott ülésében egészben magáévá tette és elfogadta — mint azt a hivatolt egyházközségi közgyűlés beterjesztett jegyzőkönyve igazolja — úgy a szolgálmányok megváltását, mint az azoknak befizetésére megállapított adókulcsot, valamint a 6 példányban csatolt bélyeges tanítói díjlevelet közgyűlés pártolólág terjeszti fel felső megerősítés végett a főtiszt. egyházker. közgyűlés elé.

11. sz. Olvastatott a N.-létai egyháztanács kérvénye, melyben az általa hivatalában megerősített kisebb fitanítónak felsőbb megerősítettését kéri.

Közgyűlés készséggel hozzájárul nevezett tanító hivatalában megerősítése tárgyában hozott egyháztanácsi végzéshez, s azt megerősíti:

Egyszersmind utasítja úgy megerősített tanítót, mint egyházat, hogy ha még a bekebelezetési díj befizetve nem lenne, azt az egyházmegye pénztárába befizetni igyekezzenek.

12. sz. Olvastatott az érm. ev. ref. egyházm. lelkészi kara 1901. május 7-én Székelyhidon tartott értekezlet jegyzőkönyvének 4-ik száma.

Beterjesztett jegyzőkönyvi szám szerint felvetett azon kérdés, hogy a mélt. vall. és közoktatásügyi miniszterium által 46 bejelentett egyházhatóságilag kibocsátott segéd lelkész részére kiutalt 23000 korona évi segélyből miként lenne leghelyesebben felhasználandó a netalán egyházmegyénknek jutandó összeg. Az ezen kérdés felett kifejtett nagy vita végeredményeként abban állapodott meg értekezlet, hogy állíttassék fel a nyerendő segélyből esperes oldala mellé egy vagy két káplánság, amelyeknek rendeltetésök lenne aztán az egyházmegye területén előálló szükségletet fedezni, rövidebb vagy hosszabb időre beteggét vagy elhalt lelkészeket helyettesíteni. Végül kimondott ezen megállapodásnak egyházmegyei közgyűléshez pártolás végetti felterjesztése.

Közgyűlés lelkészi értekezlet ezen megállapodását tudomásul veszi s ahoz helyeslésével járul.

15. sz. Olvastatott számvevőszéki elnök tek. Fényes Endre betérjlesztett jelentése az egyházmegye egyházi számadásairól az 1900-ik évet illetőleg és abban foglalt indítványok, a mint következik:

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém mély tisztelettel jelenteni, hogy a f. hó 7-ik napján tartott számvevőszéki ülés alkalmából azon örvendetes tényt állapíthatta meg a számvevőszék, hogy az 1900. évi számadások 1—2 kivétellel vizsgálat alá voltak vehetők, vagyis most már nem találkozott a számvevőszék a multban tapasztalt mulasztásokkal a számadásoknak kellő időben való be nem terjesztését illetőleg. Ez fájdalom, nem olyan, melyből az volna következtethető, hogy a számadások érdemében szintén kedvező eredményt értett el.

A diószegi és székelyhidi körből ugyanis a számadások mind beérkeztek ugyan, de kénytelen volt azoknak nagy részét a számvevőszék visszaküldeni, még pedig feles számban nem egyszerű pótlás, hanem azoknak újbóli elkészítése végett. Ezekkel szemben meglepő eredményként jelentem azt, hogy jóllehet az érmihályfalvai és margittai körből a számadások egynek kivételével kellő időben mind betérjlesztettek, a számadások nagy részben kifogástalanoknak találtattak s egy-két számadás volt olyan, mely a kívánalmaknak minden tekintetben meg nem felelt, de ezek is csak lényegtelen pótlás végett küldettek vissza.

Hogy a számadások készítése körül minden igényeket kielégítő rendpontosság és hűség biztosíttassék, a számadási munkálatok minden vonalán, a számvevőség készséggel magáévá tette Thamássy Lajos egyházmegyei főjegyző és körí számvevő urnak következő, igen fontos indítványait:

1. Az egyházmegyei számvevőszék által már megvizsgált egyházi számadások adassanak ki a Canonica

visitaciónak a végett, hogy az a másolatban beterjesztett számadásokat és okmányait az eredetiekkel összeegyeztesse s a számvevőszék végzését az egyháztanáccsal előszóval tudassa s e tekintetben a kellő utasításokat megtegye. Ezen uton meglenne adva a mód arra nézve, hogy minden számadási kérdés még addig, míg nem késő, teljesen tisztáztassék s így kimondható lenne, hogy az egyházi számadásokból felmerülhető vagy azokra támaszkodó lelkes elleni panaszok, vádak p. o. 3 év alatt elévülnek, mely a multak tanúsága szerint nagyban járulnak az egyházak belső nyugalmanak sok helyen nélkülözött megszilárdításához.

2. Mondassék ki határozatilag, hogy addig is, míg a convent utján megérkeznek a nemrég sürgetett rendszeres anyakönyvek, minden egyház készítse el vagyonkönyvét a törvény által kívánt alakban s azt a folyó évi canonica visitaciónak jóváhagyás végett mutassa be. Annak rendes átvizsgálása tétessék ezentul a canonica visitáció rendes, és elmulaszthatlan kötelességévé, melynek eredményéről köteles az esperesi hivatalnak jelentését külön is beterjeszteni. De mondassék ki az is, hogy a vagyonkönyvbe az egyházak nemcsak ingó és ingatlan javai, hanem az egyház és iskola részére tett bármimemü és czélu alapítványok és hagyományok is pontosan és részletesen kimutatva, nyilvántartva legyenek. Az ezen alapítványoknak hogy és mikénti kérdésének ellenőrzése szintén a can. visitacio kötelessége leend, mely is annak mikénti teljesítéséért felelősséggel tartozik.

Végre mondassék ki, hogy az egyházak eme vagyonkönyveinek megfelelő nyilvántartási napló nyittassék az egyházmegye levéltárában is, és ebbe a netaláni változások évről-évre pontosan bevezetessenek a can. visitacio jelentése alapján, egyszersmind beköveteltessenek minden egyháztól alapítvány leveleiknek hiteles másolatai megőrzés végett.

Csak így lesz képes megfelelni az egyh. m. kötelességének, mely főfelügyeleti jogából folyik, így lesz képes kellőleg ellenőrizni az egyházak vagyonának kezelését és így ezek mellett fokozza a hivek áldozatkészségét is, mert látván azok e tekintetben a kellő felügyeletet, nyugodtan adják nemes keblök áldozatát az egyház oltárára, mert

tudják azt, hogy az ottan hiven meg fog őriztetni s rendeltetése szerinti céljára fog felhasználtatni.

Ezen, a számadások rendes és pontos vezetését biztosító indítványok kiegészítéséül oly irányu intézkedését kéri az egyházmegyei számvevőség a Nagyt. és Tek. Egyházmegyének, hogy a canonica visitációk alkalmából az illető kiküldöttek egyszer s mindenkorra utasítsanak a számadások, ezeknek adatai és a segédkönyvek megtekintésére a végből, hogy meggyőződést szerezhessenek arról, miszerint azok a kívánalmaknak minden tekintetben megfelelnek, és ha netalán mulasztásokat tapasztalának, azok megszüntetése, esetleg megtorlása iránt azonnal intézkedjenek.

Mély tisztelettel kéri a számvevőszék a Nagyt. és Tek. Egyházmegyét, méltóztassék mindezen csakis üdvösnök ígérező indítványnak életet adni.

Tiszteletteljesen vagyok

a Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyének

alázatos szolgálja

Fényes Endre,

egyh. m. számvevőszéki elnök.

A beterjesztett jelentésből szomoruan látja közgyűlés, hogy az egyházak számadásainak rendszeres vezetése még ma sem teljesítettik minden egyházunkban. Annál fogva az ezen jelentésben az egyházak számadásainak jövőben minden tekintetben kellő rendszerességgel, pontossággal és hűséggel vezetésére szolgáló indítványa számvevőszéknek közgyűlés által elfogadtatik, s utasítatik az egyházmegyei canonica visitatio, hogy az abban reá néző, s egyházi törvényeink 163. §-ában foglalt kötelességeknek a legpontosabban tegyen eleget. Egyszersmind szigoruan kötelességévé teszi az egyes egyházak előljáróságának és kiváltképen lelki pásztoraiknak, hogy minden intézkedés megtélessék arra nézve, hogy az egyházmegyei canonica küldöttség az

egyház összes ingó és ingatlan javainak alapítványainak, számadásainak megvizsgálását illetve, az ezekről beterjesztett adatoknak a tényleges állapottal összehasonlítását minél nagyobb pontossággal megtehesse s egyedül az egyházak javára irányuló ezen terhes munkásságát lehetőleg megkönnyítse.

14. sz. Egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk közgyűlése beterjeszti az általa megvizsgált s helyben hagyott 1900-ik évi gyámoldai számadást tudomásul vétel végett s kéri közgyűlést annak főbb számadásainak az egyházmegyei jegyzőkönyvben kinyomatását elhatározni.

Közgyűlés a beterjesztett számadást tudomásul veszi s főbb adatait jegyzőkönyvében kinyomatni határozza.

Az 1900. évi egyhm. lelkészi gyámoldai számadás főbb összegeiben.

I. B e v é t e l.

	kor.	fill.	kor.	fill.
1. Az 1899. évi zárlat szerinti főösszeg	73946.14			
2. Kötvény kamat az 1900. évre kivétel	6306.48			
3. Kötvény késedelmi kam. 1900. évre kivétel	220.13			
4. Évjáradék kamat 1900. évre kivétel	75.51			
5. Évjáradék késedelmi kamat 1900. évre kivétel	23.52			
6. 3% évjáradék	1619.52			
7. Államsegély	1070.—			
8. Szalacsi egyh. az üresedésbe levő lelkészi állás jövedelméből	655.64			
9. Lelkészi nyugdíj-alapra adományoztak: Fényes Endre	12.—			
10. adományoztak: Konrád László	8.—			
11. „ Fráter Zoltán	18.—			
Átvitel:	83954.94			

	kor.	fill.	kor.	fill.
Áthozat:	83954.94			
12. adományozott Ember Józsefné		4.—		
13. Országos gyámintézeti illetéke fizettek		456.40		
14. Az 1900. évben kiadott kölcsön után kötvény bevétel		7200.—		
15. Mibályfalvai takarékpénztárba tett összeg után betétkönyv .		9760.—		
16. A kereskedelmi bankba tett összeg után betétkönyv . . .		42.—		
Összes bevétel:	101417.34		101417.34	

Szóval: Egyszázegyezer négyszáz tizenhét korona 34 fillér.

Jegyzet: A Baldácsi-alap járuléka az 1900. évben nem folyt be.

II. K i a d á s.

	kor.	fill.	kor.	fill.
1. 17 gyámdijjasknak fizettetett:	5852.—			
2. Kezelési, iroda és bélyeg költségekre	1021.70			
3. Országos gyámintézet részére földhitel intézethez küldetett .	1656.93			
4. Az érmihályfalvai takarékpénztárba kamatozás végett betéte- tett	9760.—			
5. Kereskedelmi bankba, nyugdíj-alapra betéte- tetett	42.—			
6. Kötvényre kölcsön adatott .	7200.—			
Összes kiadás:	25532.63		25532.63	

Szóval: huszonötezeröt százharminckettő korona 63 fillér.

M é r l e g:

1900. évi összes bevétel:	101417.34
1900. évi összes kiadás:	25532.63
1900. Decz. 31-iki zárlat:	75884.71

Osszehasonlítás az előbbi évi zárlattal :

Az 1900. Decz. 31-iki zárlat fő- összege	75884.71	
Az 1899. Decz. 31-iki zárlat fő- összege	73946.14	
		Szaporodás : 1938.57

III. Vagyon kimutatás 1900. Decz. 31-én.

1. Kötvény kölcsön tőke	63011.27	
2. Kamat	2418.59	
3. Kamat 1900. évről fenmaradva	1616.67	
4. Késedelmi kamat „	123.98	
5. Érmihályfalvai takaréknak betét:	5160.—	
6. Kereskedelmi bank betét .	874.48	
7. Évjáradék hátrány — régi —	746.96	
8. Évjáradék kamat 1900. évről	78.96	
9. 3% évjáradék	662.02	
10. Készpénz maradvány 1900. Decz. 31-én	1191.78	
Összes vagyon 1900. Decz. 31.	75884.71	75884.71

Szóval : hetvenötezernyolczzáznolczzvannégy korona
71 fillér.

Költségelőirányzat az 1901. évre.**A) B e v é t e l.**

	Kor. fill.	kor. fill.
1. 1900. évi zárlat	75884.71	
2. Kamat s késedelmi kamat .	5680.—	
3. 3% évjáradék	1479.76	
4. Államsegély	1070.—	
5. Baldácsi-alap — 2 évről —	180.—	
Összes bevétel :	84294.47	84294.47

Szóval : Nyolczzvannégyezerkétszázkilenczzvannégy kor.
47 fillér.

B) K i a d á s.

Gyám díjasoknak és pedig :	kor. fill.	kor. fill.
1. Szánthó József árvája . . .	169.—	
2. Szőke Jánosné	540.—	
3. Fazekas Mihályné	540.—	
4. Szikszai Józsefné	340.—	
5. Szikszai Dezső	200.—	
6. Kassay Ignác árvái	540.—	
7. Péterfi Lajos árvája	300.—	
8. Ember Józsefné	400.—	
9. Beregszászi Albert árvái	400.—	
10. Borsos Istvánné	400.—	
11. Nagy Péterné	400.—	
12. Beresi Dánielné	400.—	
13. Lipcsei Pálné	300.—	
14. Tatai Krisztina	134.—	
15. Simon Emma	134.—	
16. Kovács Józsefné	134.—	5331
17. Kezelési költs. pénztárnok díja	758.—	
18. „ „ három ülnök „	90.—	
19. „ „ jegyző „	50.—	
20. „ „ ügyvéd „	100.—	998
21. Iroda átalány	20.—	
22. Nyomtatvány s bélyeg	30.—	50.—
23. Országos gyámoldába fizetendő		
24. „ „ hátrány	1183.74	
25. „ „ 1901. évre	1182.96	
26. Kamat a hátrány után	60.—	2426.70
Összes kiadás :	8805.70	8805.70

Szóval : Nyolcezer nyolcezerszázöt korona 70 fillér.

1901. évi összes bevétel : 84294.47

„ „ „ kiadás : 8805.70

1901. évi előirányzott zárlat : 75488.77

Az 1900. Decz. 31-iki zárlat volt : 75884.71

Az 1901. évre előirányzott zárlat : 75488.77

Mutatkozó fogyás : 395.94

15. sz. A gyámoldai számadással kapcsolatosan Szathmári Sándor gyámoldai pénztárnok azon kérelemmel járul közgyűlés elé, hogy az ugyancsak általa kezelt egyházmegyénk országos gyámintézeti számadása megvizsgálásával — melyet eddig rendszeresen senki sem teljesített az egyházmegye részéről — bizza meg az egyházmegyei gyámintézet kezelő választmányát.

Szathmári Sándor egyházmegyénk országos gyámintézeti pánztárnoka kérésére felhívja közgyűlés a gyámolda kezelő választmányát, hogy ezentul az országos gyámintézeti számadását is rendszeresen vizsgálja meg évente pénztárnok, s arról jelentését az egyházmegyére terjessze be.

16. sz. Olvastatott az albisi ev. ref. egyháznak az iránti kérvénye, hogy az egyház tulajdonát képező, s az albisi 124. számú telekkönyvi betétben foglalt 1429 □ ölet tevő faiskolakert eladásáról Dávid János és neje Györffi Mária albisi lakosokkal 600 korona vételárban kötött adás-vevési szerződés, az egyházmegye részéről erősítsék meg.

Az egyháztanács és az egyházközségi közgyűlés által elfogadott adás-vevési szerződés, amennyiben az egyház kérvénye szerint a polgári község által felállítandó új faiskolakert folytán az egyház faiskolakertjére szükség nincs, s az különben is keveset jövedelmez, az egyházmegye részéről azon kijelentéssel erősítették meg, hogy az eladási ár, az egyház kérvényében foglaltak szerint, egy második tanítói lakás szerzésére fordíttassék és hogy a vételárról adott 600 koronás kötelezvény az eladott ingatlanságra is első helyen bekebelezendő lesz. E feltételek mellett közgyűlés a kérvénynek végmege erősítés végett a főtiszt. egyh. ker. közgyűlésre pártolólag felterjesztését elhatározta.

17. sz. Olvastatott az alsó-vedresábrányi ev. ref. egyháznak az iránti kérvénye, hogy az egyház által régebben iskolai teleknek vett s a v.-ábrányi 44. számú telekkönyvi betétben foglalt beltelke eladásáról Kis András v.-ábrányi lakossal 820 korona vételárban kötött adás-vevési szerződés, az egyházmegye részéről erősítsék meg,

Tekintve az egyház kérvényében felhozott azon indokokat, hogy a kérdéses beltelken lévő épületek oly rozzant állapotban vannak, hogy azok iskolai helyiségnek nem alkalmaztathatnak s az egyház új iskolai épületek emelésére szegénységénél fogva képtelen, — tekintve továbbá, hogy ezen ingatlanság csaknem egészen a falu végén van és így iskolai helyiségnek különben sem alkalmas, — s tekintve végre, hogy V.-Ábrányban állami iskola van s a kérdéses ingatlanság az egyháznak semmi jövedelmet nem hajt, az egyháztanács és egyházközségi közgyűlés által elfogadott adás-vevési szerződés az egyházmegye által oly kikötéssel erősített meg, hogy az ideiglenes adás-vevési szerződés helyett végleges adás-vevési szerződés kötendő, annak föltételeibe a vételár kifizetésére nézve félévi felmondás felveendő, a vételár az ingatlanságra bekebelezendő, s a befolyandó vételár annak idejében ingatlanság szerzésére fordítandó.

18. sz. Olvastatott a nagyváradai ev. ref. leányinternátusnak a múlt 1900. évre vonatkozó, a házi-pénztár, a gyűjtő-pénztár, a gyűjtő-pénztár vagyon állaga és az internatus alapítványairól megküldött kimutatás, mely az internatus kedvező vagyoni haladását tünteti fel.

Örvendetes tudomásul vétetik.

19. sz. Olvastatott a szalacsi ev. ref. egyháznak iskolái javítására vonatkozó tervezete és költségvetése elfogadás végett beterjesztett kérvénye.

Amennyiben az iskolák javítására vonatkozó tervezet és költségvetés csak az egyháztanács által fogadtatott el, az egyháztanácsnak erre vonatkozó határozata, elfogadás végett az egyházközségi közgyűlés elé terjesztendő, s ha az egyházközségi közgyűlés az egyháztanács határozatát elfogadja, az egyházmegye részéről a következő feltételek mellett engedtelik meg az iskolák javítása u. m.: tornácz csak a bejáratnál legyen, a tanterem egyoldalú világítással legyen

ellátva, a tanterem magassága legalább 3 és $\frac{1}{2}$ méternyi legyen, a tetőzet zsindelylyel fedendő s az ereszt csatornával látandó el.

20. sz. Olvastatott a b.-diószegi ev. ref. egyháztanácsnak az iránti kérvénye, hogy az egyháznak közalapi járulékát 5 éven át 400 korona átalány összegben lett megállapítását tárgyzó határozata, a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez az egyházmegye által pártolólag terjesztessék fel.

Az egyháztanács határozatában foglalt indokok alapján, a kérvény a főtiszteletű egyházkerületi gyűléshez, az egyházmegye részéről pártolólag felterjesztendő.

21. sz. Olvastatott a b.-diószegi ev. ref. egyháztanácsnak, a lelkészlakon egy kápláni szoba, fás-szin és istálló építhetésére vonatkozó, költségvetéssel és tervrajzzal ellátott kérvénye.

Az egyháztanács által halaszthatlanul szükségesnek kimondott építkezésre nézve az engedély az egyházmegye részéről megadatik.

22. sz. Olvastatott az álmosdi ev. ref. egyháznak az egyháztanács és az egyházközségi közgyűlés által is elfogadott azon határozataira vonatkozó kérvénye, mely szerint megengedtetni kéri:

1-ször. Hogy az egyházat terhelő 598 kor. 86 fillér adósságnak törlesztésére, s egyházi épületeinek fentartási költségei fedezésére, a folyó 1901. évre kötelezőleg az állami adót fizető egyházi-adófizetőkre minden állami adó forint után számítandó 10%-os egyházi pótdadót, az állami adót nemfizetőkre pedig, anyagi körülményeikhez mérten 40—60 fillér pótdadót vethessen ki.

2-ször. Hogy a már lakhatatlanná vált lelkészlak kijavítására s illetve átalakítására a nagylétai takarékpénztártól évenkénti 200 korona törlesztés felvétele alatt 800 korona kölcsönt vehessen fel, mely összegnek törlesztését az egyházi pótdadó a hívek külön megterhelése nélkül fedezi.

Az egyháztanácsnak az egyházközségi közgyűlés által is jóváhagyott s költségelőirányzattal

is ellátott mindkét határozatát az egyházmegye a felhozott indokok alapján jóváhagyja s megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez pártolólag felterjeszteni határozza.

23. sz. Olvastatott a kéczai ev. ref. egyháznak temploma és tornya javítására a debreczeni collegiumi pénztárból 4000 korona kölcsönvehetése végett benyújtott egyháztanácsi, egyházközségi-közgyűlési határozattal, költség előirányzattal és tervrajzzal ellátott kérvénye, melyben kéri, hogy az egyházmegye engedje meg, miszerint a templom és torony javítására fordítandó 4066 korona 34 fillér költség. 3 évre felosztva, akként vettethessék ki, hogy minden egy korona egyházi adóra 17 korona essék s aki folyó évben az egész összeget ki nem fizeti, a még fizetetlen lévő részlet után 6% kamatot legyen köteles fizetni.

Az egyházmegye a költségvetést, tervrajzot és az adókulcsot jóváhagyja, a debreczeni ev. ref. collegiumtól 4000 koronának kölcsönvevését engedélyezi, s mindezeknek megerősítése végett a kérvényt összes mellékleteivel együtt a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez pártolólag felterjeszteni határozza.

24. sz. Az alsó-ábrányi ev. ref. egyház az iránt kérelmez, hogy a magtár kamatjövedelmének felét az egyházközség karácsoni kántori rozsmegváltási alapjára fordíthassa mindaddig, míg ez annyira nem gyarapodik, hogy abból a lelkészi párbér rosz fizetés teljesíthető legyen.

Az egyházmegyei közgyűlés a kérelmet olyan alakban, a mint az tétetett, teljesíthetőnek nem találja, hanem beleegyezését adja abba, hogy a magtár kamatjövedelmének fele az egyház fenntartási segélyalap növelésére fordíttassék.

25. sz. Ér-Olaszi ev. ref. egyházközség előjárósága beterjeszti Kövesi Ferencz és neje Jobbágy Ágnes egyházközségi tagok alapítvány levelének hiteles másolatát, a mely szerint a nevezettek az ér-olaszii ev. ref. egyházközségnek 1400 koronát adományoztak.

A nemes lelkű adományozók hitbuzgóságát és áldozatkészségét tanúsító eme kegyes adomá-

nyozást a közgyűlés örvendetes tudomásul vette és elhatározta, hogy ezért a közgyűlés elismerése és köszönete az adományozóknak jegyzőkönyvileg kifejeztessék és erről a nevezettek jkvi kivonatban értesíttessenek; — egyuttal elrendelte, hogy az adomány levél hiteles másolata megőrzés végett az egyházmegye levéltárába helyeztessék.

26. sz. Az uj-létai ev. ref. egyházközségi állapotok megvizsgálására kiküldött Végh József érsemjéni ev. ref. lelkész bemutatja Lénárt Péter uj-létai lelkésznek az egyházközségi előljáróság által elfogadott nyilatkozatát, a mely szerint az uj-létai lelkészi állásról a folyó évi szeptember hó 1. napjától kezdődő időre lemond.

A közgyűlés a lemondást elfogadja és felkéri az esperes urat, hogy az uj-létai ev. ref. egyház lelkészi állásának a folyó évi szeptember 1. napjára leendő hetöltése végett a szükséges lépéseket tegye meg.

27. sz. Lénárt Péter uj-létai ev. ref. lelkész az iránt kérelmez, hogy most viselt lelkészi állását a matolcsi ev. ref. lelkésszel elcserélhesse.

Tekintettel arra, hogy a kérvényhez csatolt eredeti jegyzőkönyv szerint a matolcsi ev. ref. egyházközség előljárósága és lelkésze a cserébe beleegyezett, tekintettel továbbá arra, hogy Lénárt Péter a f. évi szeptember 1-ig Uj-Léta ev. ref. egyházközségnek működő lelkésze és ennél fogva egyházi törvényeink szerint az egyházközség előljáróságának beleegyezésével állását más lelkésszel elcserélheti; tekintettel végül arra, hogy a kérvényhez az uj-létai egyház presbyteriumának sem helyeslő, sem ellenző nyilatkozata csatolva nem lett, ennél fogva megbizza a közgyűlés Bányai László és Fráter Zoltán tanácsbíró urakat, hogy Uj-Léta községbe kimenvén, tartsanak olt presbyteri gyűlést az iránt, hogy az uj-létai ev. ref. egyházközség tanácsa a cserébe beleegyez-e vagy nem; s az erről felvett jegyzőkönyvet további megfelelő eljárás végett az esperes urnak terjeszszék be.

28. sz. Olvastatott az e. m. tanügyi bizottságnak a f. évi dékáni i-skolalátogatásokról szóló jelentése.

Ebből kifolyólag közgyűlés a következő intézkedéseket teszi:

a) *Kis-Kerekiben* az eddigi külön fiu- és leányiskoláknak vegyes iskolákká átalakítását nem helyeselheti s nevelési szempontból jövőre az elkülönített iskolák visszaállítását rendeli el.

b) Minthogy *Köbölkuton* az iskolai tanítás csak november 1-én szokott megkezdetni: utasítatik az ottani egyháztanács e visszás állapot megszüntetésére s a tanításnak rendes időben — szeptember hóban — megkezdésére.

c) *Bagamérban* a tanköteleseknek a három iskola közötti arányosabb felosztása s a növendékek promoteálásának helyesebb módozatai feletti intézkedéssel a szabályszerű egyházlátogatóság megbízatik.

d) Mindazon egyházak iskolaszékei, melyeknek iskoláiban a népiskolai szervezet által előirt rendtartási naplók eddig vagy éppen nem, vagy csak hiányosan vezetettek, szigoruan utasítatnak e hiányoknak jövőben megszüntetésére.

29. sz. A tanügyi bizottság előterjesztésének 3-ik számában kéri, hogy Molnár Mihály és Szathmáry Károly tagjai részére — kiknek a bizottsági üléseken megjelenésük alkalmával csak a vasuti költségek 5 kor. 40 fillérbe kerül — közgyűlés oly napidíjat szavazzon meg, mely tényleges kiadásukat fedezze.

Közgyűlés a kérelmet indokoltnak és méltányosnak találván, Molnár Mihály és Szathmáry Károly részére tanügyi biz. ülés alkalmával egyenként 5 kor. 40 fillér napidíjat állapít meg.

30. sz. A tanügyi bizottság jkvének 4. száma kapcsán beterjeszti az egyházkerületi népiskolai tanterv revisiójára vonatkozó véleményes munkálátát.

Közgyűlés a szakszerű és alapos munkálattal a maga részéről is elfogadja s esperes urat felkéri, hogy azt haladék nélkül terjessze fel az egyházkerületi népisk. tanügyi bizottság elnökéhez.

31. sz. A tanügyi bizottság jkönyvének 5. száma Biharmegye tanfelügyelőjének az esperesi hivatalhoz intézett többrendbeli átiratát tárgyalja, melyekben némely „államsegélyben“, illetőleg korpótlékban részesülő tanítókkal szemben a tanításban felmutatott csekély eredmény miatt szigorú intézkedést kíván, s mint orvoslandó hiányt tünteti fel, hogy az ily tanítóval bíró több iskolánkban nem a vallás és közokt. miniszter által elrendelt s a budapesti egyetemi nyomdában kapható rendtartási naplók vezetnek.

Egyházmegyénk az illető iskolákkal s tanítókkal szemben szükséges intézkedéseket már részint a dékáni látogatóság által megtette, részint a can. visitatio által megfogja tenni. A rendtartási naplók vezetését népiskolai szervezetünk is feltétlenül megköveteli, de hogy ezek épen a miniszteri rendeletben meghatározott s a budapesti egyetemi nyomdában kapható nyomtatványokon vezetessenek, erre autonóm iskolai joggal bíró egyházaink nem kötelezhetők.

Miről a kir. tanfelügyelőség az esperesi hivatal útján átiratban értesítendő.

32. sz. Az egyházmegyei tanító-egyesület betérjeszti a f. évi ápril. 1-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvét.

Az egyesület pénztári s egyéb belső házi ügyeit tárgyaló jegyzőkönyv tudomásul vétetett.

33. sz. Könyves Tóth Sámuel poklosteleki lelkész a n.-váradai nőnövelde anyagi állapotáról felolvasott jelentésből kifolyólag közgyűlés engedelmével azon indítványt terjeszti elő, hogy mondja ki közgyűlés, miszerint saját kebelében Székelyhid központtal érmelléki *Lórántffy Zsuzsanna* egyesület megalakulását szükségesnek tartja és ennek megalakulására nevezzen ki egy bizottságot, mely a tervezetet és a szervezés munkálatát az őszi közgyűlésig megtegye.

Miután ilyenmü egyesület alakítására már megvoltak téve épen Székelyhidon is a kísérletek és pedig egyházmegyénk egyik lelkes világi tanácsbírója által, ugyszintén minden tekintélyesebb községben egyházmegyénknek, de e kísérletek

legkisebb reményt sem nyújtottak arra, hogy egy ilyen egyesület felállítására megindítandó mozgalom óhajtott sikert eredményezzen, ennél fogva bár egyházmegyénk is nagyon kívánatosnak látva egy az egyházi életben oly üdvös munkát végező egyesület felállítását, de azt a mostani nyomasztó anyagi viszonyok között megvalósíthatatlannak találván, felállítását jobb és alkalmasabb időre halasztja.

34. sz. Olvastatott a margittai ev. ref. egyház előjáróságának kérvénye, melynek kapcsában beterjeszti a margittai ev. ref. egyház egyházfentartási alapjának megalapítására, kezelésére és gyarapítására készített szabályrendeletet, kérvén annak közgyűlés általi megerősítését.

Közgyűlés midőn a legnagyobb helyesléssel veszi tudomásul a margittai ev. ref. egyház előjáróságának azon intézkedését, hogy a kor intő szavára hallgatva, egyházfentartási alap létesítéséről gondoskodott és azt az egyház részére régebben tett hasonló alapítványokból és az újabb kegyes adományokból meg is alakította. Az ennek kezeléséről intézkedő, nagy gondnal és mindenre kiterjedő figyelemmel készített szabályrendeletet, mely úgy az idecsatolt alapítványok tökének szabályos kezeléséről, mint magának az egyházfentartási alapnak czéltudatos tovább fejlesztéséről s általában az egyház anyagi jóllétének fokozatos gyarapításáról intézkedik, egészben helyben hagyja és megerősíti.

35. sz. Olvastatott ugyancsak a margittai ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben a néh. Pálffy Károly-féle alapítványi beltelkes ház eladóvá tételéhez és az eladási ár tiszta összegének az egyházfentartási alapba olvasztásához kér engedélyt.

Közgyűlés a kérvényben megnevezett beltelkes háznak a lehető legmagasabb árban eladhatóságához a kérvényben kifejtett indokok alapján az engedélyt megadja, azon feltétel mellett, hogy az ingatlan árának a Pálffy alapot terhelő adós-

ságok és terhek kifizetése után fenmaradt része földbirtok vételére fordíttassék, mely a „Pálffi Károly“ nevét viselje.

Ugyszintén megadja ahoz is a kért endedélyt, hogy a Pálffi-féle ház árából fenmaradt összeg illetve az abból vett földbirtok az egyház fentartási alaphoz csatoltassék a Pálffi Károly név fentartásával, miután ez teljesen megfelel örök-hagyó óhajlásának is Végül utasítja a margittai egyháztanácsot, hogy ha nevezett háznak eladása megtörténik, a kötendő adás-vevési szerződést felső jóváhagyás és megerősítés végett hozzá azonnal beterjessze.

36. sz. Egyházmegyei házi segélypénztárnok azon kérelemmel járul közgyűlés elé, hogy miután az általa kezelt pénztár számadása megvizsgálásának azon rég idő óta szokásban levő módja, mely szerint számadásának másolatát az egyházmegyei számvevőhöz tartozott évente beküldeni, ki azt megvizsgálván, jelentését az egyházmegyére beterjeszti, egyáltalában nem felel meg a kívánalmaknak, s nem teljesíti sem az egyházmegye mint tulajdonos sem a pénztárnok mint számadó teljes megnyugvására elmulaszthatatlanul megkivántató ellenőrzést, válaszon egy pár tagból álló bizottságot ki az egyházmegye havi segélypénztárának az arról vezetett számadással együtti megvizsgálását a pénztárnoknál teljesítse, hol az adóslevelek is megtekinthetők és átvizsgálhatók lennének.

Közgyűlés házi pénztárnok kérelmének készséggel helyet ad s a bizottság tagjaiul megválasztja számvevőszéki elnök tek. Fényes Endre és egyh. m. tisztí ügyész tek. dr. Babós János urakat, felkérven nevezetteket, hogy e megbízásokban ösmert odaadással eljárni s jelentésöket a számvevőszék jelentésével minden évben beterjeszteni sziveskedjenek.

37. sz. Egyházkerületi rendes képviselőkül megválasztattak 1901-re ismét Szathmári Sándor egy. m. t.-bíró egyházi részről, Konrád László egyh. m. vfjegyző világi részről, pót képviselőkül pedig Marjai Péter egyh. m. et.-bíró

egyházi részről és Fényes Endre egyh. m. v. et.-bíró világi részről.

38. sz. Az egyházmegyei időszaki tanács 1901-re következőleg alakult meg: rendes tagok Thamássy Lajos, Vecsei Sándor egyházi, Fényes Endre világi tanács bírák, póttagok Marjai Péter egyházi, Dravetzky Béla és Fráter Zoltán világi tanácsbírák.

39. sz. E jegyzőkönyv hitelesítésével megbizattak Fényes Endre v. tanácsbíró, dr. Babós János egyh. megyei ügyész és Thamássy Lajos fjegyző.

Az 1—15 és 33—39 sz. jegyzette Thamássy Lajos e. m. fj.
 A 16—23 Konrád László vfj.
 A 24—27 és a bir. jk. 1, 2, 3, 4. sz. Dr. Babós János t. vj.
 A 28—32 Papp Gusztáv lelkész,
 ad hoc helyettesített jzö.

Hitelesítette:

Fényes Endre,
 egy. m. tanácsbíró.

Dr. Babós János,
 v. ügyész.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Székelyhidon 1901. évi május hó 8-án d. u. 2 órakor az érmelléki ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósági üléséről.

Jelen voltak:

Zsigó Endre egyházm. gondnok, *Nagy István* esperes mint elnökök, *Thamássy Lajos*, *Szathmári Sándor*, *Bányai László* egyházi és *Fényes Endre*, *Fráter Zoltán* világi tanácsbírák, *Konrád László* v. főjegyző, *Dr. Babós János* v. jegyző, mint jkv. vezető.

Tárgyalás alá vétettek:

1. Ökrös Józsefné uj-létai lakos felebbezése két nőtelen fiára kivetett egyházközségi adó ellen.

Minthogy az egyszerű másolatban beterjesztett egyháztanácsi jegyzőkönyv tanúsága szerint az új-létai ev. ref. egyháztanács csak a f. évi jan. 27-én tartott ülésében határozta el azt, hogy jövőre minden 24 évet betöltött egyházközségi tag adó alá vonatik, ezen határozatnak pedig visszaható ereje nem lehet; minthogy továbbá az egyh. törv. 247. §-ának a) pontja szerint egyházi adóval csak adóképes egyháztagok róhatók meg, de az, hogy Ökrös Józsefné két fia adóképes lenne, nem igazoltatott: ennél fogva a bíróság a felebbezésnek helyt ad és Ökrös Józsefné két fiára kivetett 1900. évi egyházi adót leiratni rendeli.

2. Fazekas András szalacsi lakos felebbezése kötvény tartozásának leírása iránt a szalacsi ev. ref. egyháztanács-hoz beadott kérvényére hozott elutasító egyháztanácsi határozat ellen.

A bíróság a felebbezésnek részben helyt ad és Fazekas Andrásnak a szalacsi ev. ref. egyház részére fenálló tartozását 347 liter rozsbán állapítja meg, kötelezván őt arra, hogy ezen 347 liter rozst a szalacsi ev. ref. egyháznak 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizesse meg, mert maga beismeri, hogy egyházközségi gondnoksága idejéből ennyivel adós maradt. A 347 litert meghaladó követelést azonban a bíróság Fazekas András terhéről leiratni rendeli méltányosságból és azért is, mert a többi követelés régi, hátralékos kamatokból származik.

3. id. és ifj. Erdei Imre felebbezése az ér-olaszii ev. ref. egyháztanács által 1901. évi márcz. 17-én reájok kivetett 5 – 5 kor. büntetés pénz leírása iránt.

A felebbezés elutasításával az ér-olaszii ev. ref. egyháztanács határozatát a bíróság indokainál fogva helybenhagyja.

4. Sziki Dániel ér-adonyi lakos felebbezése az 1900. évre reá kivetett adó összege ellen.

A bíróság a felebbezésnek helyt ad és Sziki Dániel 1900. évi egyházi adóját a beterjesztett adókulcs alapján a következőkben állapítja meg:

I. Lelkészi járandóságban

- a) a ház után . . . 37 liter rozs
 b) 15 hold föld után . 74 „ „

összesen 111 liter rozs

és ennek megfelelő 3 kor. 33 fillér készpénz.

II. Tanítói járandóságban ugyanannyi rozs, mint a lelkésznek és ennek megfelelő 2 korona készpénz.

III. Egyházi költségekben a lelkészi járandóságokban fizetendő 111 liter rozsnak megfelelő készpénz az adókulcs III. tétele szerint.

Indokolás.

Miután a beterjesztett községi bizonyítvány szerint Sziki Dánielnek csak egy háza van és 15 holdnál több földje nincsen, ennél fogva az ér-adonyi ev. ref. egyház adókulcsa szerint csakis a fentebb részletezett adóval terhelhető meg, mert más valláson levő neje és annak vagyona egyházi adózásunk keretébe nem vonható.

Dr. Babós János,

vil. jegyző.

Nagy István s. k.

elnök.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. A gyűlés megnyitván, az esperesi jelentés felolvastatik s ebből kifolyólag néh. Bajza Antal álmósi volt lelkész és néh. Váradi Soma egyh. m. v. tbiró stb. halála fájdalommal tudomásul vétetik s nevök, emlékök e jegyzőkönyvben megörökítettetni rendeltetik.

2. sz. A halálozás folytán üresedésbe jött egyh. m. ügyészi állásra megválasztatik ideiglenesen Dr. Babós János egyh. m. vjegyző.

3. sz. A n.-szebeni egyházmegye átíratára határozat hozatik.

4. sz. Az esperesi kar által készített lelkészi nyugdíj-intézet javaslata feletti véleménye nyilvánítására megvárja közgyűlés a kiküldött Conventi bizottság jelentését.

5. sz. A k.-kágyai fiók egyház és a székelyhidi anya-egyház között az egyházi adózás ügyének, s a két egyház egymáshoz viszonyának törvény szerinti megállapítására egy egyh. m. bizottság küldetik.

6. sz. Az álmósi lelkész választás örvendetes tudomásul vétetik.

7. sz. Szabó József a.-ábrányi lelkésznek kérvénye első részére határozat hozatik.

8. sz. Szabó József a.-ábrányi lelkész kérvényének második részére szintén határozat hozatik.

9. sz. Füzessy Endre micskei ev. ref. tanító kérvénye tanítói nyugdíja megállapítása tárgyában felterjesztetik.

10. sz. N.-Léta ev. ref. egyháztanácsa két rendbeli kérvénye az egyh. ker. közgyűlésre felterjesztetik.

11. sz. A n.-létai kisebb fitanító részére a felsőbb megerősítés megadatik.

12. sz. A lelkészi értekezlet 4-ik számú jegyzőkönyvi kivonatábani megállapodása a segédlelkészek részére kiutalt 23,000 korona tárgyában tudomásul vétetik.

13. sz. A számvevőszék elnöke részéről beterjesztett jelentésből kifolyólag a Canonica visitatio a 163. §. pontos betartására utasítatik.

14. sz. Egyh. m. lelkészi gyámintézetünk közgyűlése által beterjesztett számadás általa elfogadtatván, egyszerűen tudomásul vétetik a számadás főbb összegekben kinyomatni elrendeltetik.

15. sz. Az egyházmegyei országos gyámintézet pénztári számadásának évi rendes megvizsgálására az egyh. m. gyámoldai kezelő választmány felhivatik.

16. sz. Az albisi egyház faiskola kertje eladása helyben hagyatik, a megnevezett feltétel mellett, s felterjesztetik.

17. sz. Az alsó-ábrányi egyháznak régenten iskola helyiségül vett telke eladása a benirt feltételek mellett megadatik.

18. sz. A n.-váradai nő internátusnak 1900. évi vagyoni állagáról és alapítványai kimutatásai örvendetes tudomásul vétetik.

19. sz. A szalacsi iskolai javításra vonatkozó tervezet és rajz, a közgyűlés reá vonatkozólag hozott változtatások feltétele alatt elfogadtatik, s az építés megkezdése engedélyeztetik.

20. sz. A b.-diószegi egyház kérvénye a közalapi járulék 5 évre 400 kor. általányösszegben fizetése tárgyában pártolólag felterjesztetik.

21. sz. A b.-diószegi egyháztanács kérvénye a lelkész lakon építendő mellék épületek építhetésére, megadatik.

22. sz. Az álmosdi egyh. kérvénye kölcsön felvétele tárgyában megadatik.

23. sz. A keczi egyház kérvénye kölcsönfelvétel stb. tárgyában pártolólag felterjesztetik az egyházkerületi közgyűlésre.

24. Az alsó-ábrányi egyház azon kérelme, hogy magtára kamat jövedelmének felét folyvást külön kamatoztathassa míg az a lelkészi párbér rozs fedezésére megkívánt alappá növekszik, nem teljesítetik.

25. sz. Ér-Olaszi egyház előljárósága beterjeszti Kövessi Ferencz és Jobbágy Ágnes egyháztagnak 1400 koronáról szóló alapítvány levelének hiteles másolatát az egyh. m. levéltárabani megőrzés végett.

26. sz. Lénárt Péter uj-létai lelkésznek írásban beterjesztett lemondása elfogadtatik s a lemondásával megüresedett uj-létai lelkészi hivatal betöltésére szükséges intézkedések megtételére esperes felkéretik.

27. sz. Lénárt Péter lelkésznek állásának elcserélhetése tárgyában beterjesztett kérvénye folytán egy bizottság Uj-Létára kiküldetik.

28. sz. A tanügyi bizottságnak a dékáni iskola látogatásokról szóló jelentésből kifolyólag a kis-kereki, köbölkúti, bagaméri iskolákra s ezeken kívül azon egyházakra vonatkozó intézkedések, melyekben rendtartási naplók még eddig nincsenek vagy csak hiányosan vannak, közgyűlés megerősíti.

29. sz. Molnár Mihály és Szathmáry Károly részére az utazási költséggel egyenként 5 kor. 40 fill. napidíj állapittatik meg a tanügyi bizottsági ülés alkalmával.

30. sz. Az egyházkerületi népiskolai tanterv revíziójára vonatkozó véleményes munkálat felterjesztetik.

31. sz. A tanügyi bizottságnak Bihármegye tanfelügyelőségének az esperesi hivatalhoz intézett többrendbeli átiratára vonatkozó átiratára tett intézkedése és véleménye helyeslőleg elfogadtatik, illetve tudomásul vétetik.

32. sz. Az egyh. m. tanító egyesület f. évi ápril. 1-én tartott gyűlése jegyzőkönyvét beterjeszti.

33. sz. A Lorántffy Zsuzsánna egyesület felállítása tárgyában indítvány pártolása alkalmasabb időre hagyatott.

34. sz. A margittai egyház egyházfentartási szabályzata megerősítettik.

35. sz. A margittai egyháznak a néh. Pálffi Károly-féle alapítványi ház eladására az egyházmegyei engedély feltételeesen megadatik.

36. sz. Az egyh. m. házi pénztárának évenkénti pontos megvizsgálására egy két tagu bizottságot választ.

37. sz. Az egyházkerületi képviselők az egyházmegye részéről ez évre megválasztatnak.

38. sz. Az egyházmegyei időszakos tanács tagjai ez évre megválasztatnak.

39. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével a szokottak megbizatnak.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. sz. Ökrös Józsefné uj-létai lakos adó ügybeni fellebbezésének hely adatik.

2. sz. Fazekas András szalacsi lakos a rajta követelt magtartozás befizetése elleni fellebbezésének részben hely adatott.

3. sz. Id. és ifj. Erdei Imre ér-olaszii egyháztagnak a rájuk kirótt birság alóli felmentése végett beterjesztett fellebbezésöknek hely nem adatott.

4. sz. Sziky Dániel ér-adonyi egyháztagnak egyházi adója kivetése elleni fellebbezésének hely adatik.

Kiadta: *Thamássy Lajos,*
egyh. m. főjegyző.

ER. EGYHÁZ MECS.
187